

Дитяча бездоглядність – одна з найгостріших проблем сучасного суспільства.

Бездоглядними, безпритульними називають дітей, які були покинутими батьками або самі залишили сім'ю чи дитячі заклади, в яких перебували і не мають певного місця проживання.

Явище дитячої бездоглядності і безпритульності є складним і неоднозначним, адже ці діти є жертвами не лише власних родин, але й байдужості оточуючих та суспільства.

Основними причинами виникнення такого явища, як дитяча бездоглядність та безпритульність, є безробіття батьків, зростання цін на продукти першої необхідності, погіршення матеріального благополуччя значної частини населення, втрата “поняття” про сім'ю як про соціальний інститут, зниження відповідальності батьків за виховання дітей, збільшення незайнятих дітей та підлітків, недостатність роботи з організації дозвілля дітей за місцем проживання, загострення конфліктів між батьками та дітьми. Зрозуміти специфіку сучасного феномена дитячої бездоглядності і безпритульності в Україні дозволить аналіз соціального портрета дітей, які більшість свого часу проводять на вулиці чи живуть там: віковий склад, особливості сімейного оточення, звичок та способу життя, міжособистісних стосунків тощо.

Бездоглядні та безпритульні діти в Україні – це переважно особи до 14 років. «Самостійно» діти йдуть з дому, починаючи з 6-7 років. Серед безпритульних дітей кількість хлопців більша, ніж дівчат.

З метою подолання основних причин дитячої бездоглядності необхідно ще на ранній стадії виявляти сім'ї, які неспроможні виконувати виховні функції, вживати заходів для запобігання соціальному сирітству, створювати належні умови для всебічного розвитку та виховання дітей, поширювати форми сімейного виховання, влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування у дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, забезпечити підготовку та перепідготовку батьків – вихователів та прийомних батьків, фахівців закладів соціального захисту дітей, збільшувати обсяги фінансування заходів щодо подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, а вирішення таких проблем покладати не лише на відповідні служби, але й вирішувати суспільством в цілому.

Розпадшлюб – причина безпритульності і бездоглядності. Однією з основних причин дитячого лиха є розлучення батьків. Коли розпадається сім'я, «квіти життя» опиняються в зоні ризику.

Народження дитини, її виховання – моменти надзвичайно важливі та відповідальні. Без батьківської аурити на все сім'я. Сутність його виховання – не в розмові про нього, а в організації особистого життя батьків. Майбутнє дитини закладається у нормальній, повноцінній сім'ї. Неповноцінна сім'я не може видати якісний продукт.

Вихід дитини із сім'ї трапляється зазвичай через педагогічну некомпетентність батьків. Найчастіше втечі з дому здійснюють підлітки в 10-13 років.

Основними побудниками до втечі є: приналежність до соціально неблагополучної сім'ї; сором за батьків (наприклад, алкоголіків, негідно себе ведуть з оточуючими людьми тощо); байдужість батьків до труднощів їхніх дітей у школі; конфлікти між однокласниками та вчителями.

Походи підлітків з дому можуть відбуватися під впливом друзів. У подібних випадках слід не тільки припинити такий спосіб життя підлітка, але і зробити для нього привабливим перебування в родині, учнівському колективі, громадськості.

Підлітки можуть покинути рідне вогнище і з-за зайвого контролю і авторитарного стилю поведінки батьків. До цього додається тяга до подорожей. Часом втеча з дому здійснюють діти з підвищеною активністю поведінки. Це пов'язано з тим, що їх велика живість і невгамовність викликають негативні реакції з боку дорослих і часто ведуть до конфлікту.